

1

НЕЛЛА

3 лютого, рік 1791

Вона прийде на світанні — жінка, лист від котрої я тримаю в руках, жінка, імені якої ще не дізналася.

Я не знала, скільки їй років і де вона живе. Не знала її статусу в суспільстві, не знала, які лихі задуми плекає вона по настанні темряви. Можливо, вона безневинна жертва, а може, й грішниця. Молода дружина або лихопомна вдова. Годувальниця або куртизанка.

Попри все те, чого я не відала, одне розуміла достоту: ця жінка точно знала, кому готує смерть.

Я піднесла до очей папірець коралового кольору, освітлений пламінцем однієї-єдиної свічки, що ледве жевріла. Пробіглася пальцями по чорнилу її слів, уявляючи глибину відчаю, в якому жінка мусила звернутися до такої, як я. Не до пересічної аптекарки, а до вбивці. Майстрині обману.

Її прохання було простим і зрозумілим. Для чоловіка моєї панії, до сніданку. На світанку 4 лютого. У моїй уяві негайно постала покоївка середніх літ, якій наказали виконати доручення від панії. Завдяки досвіду, набутому за минулі два десятиліття, я вже знала, який засіб тут зарадить: куряче яйце й дрібка пух томіса, блювотного горіха.

На приготування підуть лічені хвилини — отрута під рукою. Проте щось у листі мене непокоїло, а я не могла збагнути, що саме. І не тонкий деревний аромат паперу, і не лівий куточок унизу аркуша, ледь загнутий наперед, ніби його зросили сльозами. Ні, тривога зародилася десь у мені. Серце підказувало, що не слід братися за це замовлення.

Але яке неписане попередження можна вбачати в невеличкому аркуші паперу, вкритому в'юнкими стежечками чорнила? Нічого такого, переконувала я себе, нічого цей лист не віщує. Каламутні думки — це лише наслідок утоми, позаяк година пізня, та ще безнастанного болю в суглобах.

Я перевела погляд на опойкову реєстрову книгу, що лежить переді мною на столі. Мій дорогоцінний журнал запису життів і смертей. Довгий перелік жінок, які зверталися по зілля сюди, до найлиховіснішої з-поміж аптек.

Перші сторінки книги списані ніжними дотиками пера, легким почерком руки, необтяженої горем і спротивом. Ці побляклі затерті записи належали моїй матері. Колись, до мене, хазяйкою цієї аптечної крамниці для жінок, розташованої у Вертлявому провулку, 3, була моя мама.

Іноді я читаю її записи — «23 березня, 1767, місис Р. Пенфорд, олія деревію, по 15 кр. 3 р/д», — і ці слова пробуджують спогади про маму: як волосся спадає їй на плечі, коли вона розтирає

в ступці стебла деревію, або як міцно стискаються кінчики пальців, коли вона відщипує суцвіття. Але моя мати не приховувала свою крамничку за бутафорською стіною, не підливала зілля в багряне вино. Їй не треба було ховатися. Настоянки, які вона продавала, призначалися лише для добрих цілей: утамувати біль у змученої породіллі, викликати менструацію в безплідній дружини. Отже, вона заповнила сторінки реєстрової книги найдоброчеснішими рослинними ліками. Вони не викликають жодних підозр.

Я теж записую всілякі назви рослин, як-от кропива, гісоп, щиріця, але є на цих сторінках і смертоносні назви: паслін, чемерник, миш'як. У завитках чорнила в моєму журналі криються зрада, біль... і моторошні таємниці.

Таємниця раптової зупинки серця в молодого й дужого парубка напередодні весілля, таємниця несподіваної і смертельної пропасниці в новоспеченого татуся. Моя реєстрова книга викривала всі секрети: смерті наставали не через слабке серце або лихоманку, а через сік дурману або пасльону, що його крапали в келих вина або на шмат пирога хитрі жінки, чиї імена тепер чорнилом закарбовані в моєму журналі.

Проте він не міг виказати мою власну таємницю, правду про те, з чого все розпочалося. Адже я записала на його сторінках кожну жертву, крім однієї: *Фредеріка*. Мерзенні й гострі як лезо, літери його імені зарубцювалися лише на моєму скам'янілому серці, на незціленній утробі.

Я обережно згорнула реєстрову книгу, бо сьогодні мені нема чого туди вписувати, і знову подивилася на листа. Що ж мене так непокоїть? Мій погляд зупинився на краєчку

паперу, неначе під ним щось повзало. Що довше я схилялася над столом, то сильніше мені болів живіт і тремтіли пальці. Ген удалині, за стінами крамниці, пролунав дзенькіт дзвоників на кареті, і я здригнулася, бо звук скидався на брязкіт ланцюгів на поясі констебля. Але я запевнила себе, що сьогодні судові пристави не прийдуть по мене, як не приходили усі двадцять років. Моя крамниця, як і мої отрути, була дуже ретельно схована. Жоден чоловік не знайде цього місця. Воно — за стінкою шафи у глибині звивистого провулка в найтемніших нетрях Лондона.

Я перевела погляд на закіптюжену стіну, вичистити яку мені не ставало сили. Порожня пляшка на полиці вловила моє віддзеркалення. У моїх очах, колись яскраво-зелених, як і в мамі, тепер не було жодної іскри. Щоки, що раніше пашіли рум'янцем, тепер пожовкли й позападали. Я скидалася на привида, стару каргу, про яку аж ніяк не скажеш, що їй лише сорок один рік.

Я почала дбайливо розтирати кісточки лівого зап'ястка, набряклого й гарячого, немов розпечений камінь. Недуга роками розповзалася по всьому тілу, осідаючи в суглобах. Пронизливий біль ані на мить не давав про себе забути. Кожен виготовлений мною трунок викликав нову хвилю страждань. Іноді ввечері мені так викручувало пальці, що, здавалося, шкіра ось-ось порепається й оголить жили та кістки.

До цього спричинилися вбивства й таємниці. Вони почали гноїти моє нутро, і щось усередині ладне було мене розірвати.

Раптом я відчула, яке затхле повітря в моїй потаємній кімнатці, помітила, що дим клубочиться попід низькою сте-

лею. Свічка майже догоріла. Від кількох крапель опіумної настоянки мене огорнуло важким теплом. Уже далеко за північ, а вона прибуде за лічені години — вона, жінка, ім'я якої я запишу до журналу і чию таємницю все-таки дізнаюся, попри тривожне передчуття, що вона породила в мені.

2

КЕРОЛАЙН

Наші дні. Понеділок

Планувалося, що в Лондон я приїду не сама. Святкова подорож на честь річниці шлюбу — це задум для двох, а не для одного. Проте коли я на самоті вийшла з готелю на яскраве світло літнього лондонського пообіддя, порожнеча ліворуч і праворуч від мене свідчила про протилежне. Сьогодні, у день десятої річниці весілля, ми з Джеймсом мали бути разом, прогулятися до Лондонського Ока — оглядового колеса на березі Темзи. Ми замовили нічний оберт у VIP-капсулі, з пляшкою ігристого вина, лише ми удвох у приватній кабіні. Тижнями я уявляла, як це буде: тьмяно освітлена капсула похитується під зоряним небом, наш лункий сміх час від часу переривається дзенькотом келихів і солодкими дотиками губ.

Але Джеймс зараз по той бік океану. А я в Лондоні, самотня, згорьована, розлючена, дезорієнтована від зміни часового поясу, і мушу прийняти одне доленосне рішення.

Я не схотіла йти на південь, до Лондонського Ока й Темзи. Натомість звернула в протилежному напрямку, до Собору Святого Павла й Ладгейт-Гілл. У сірих кросівках і з великою сумкою через плече, на всі очі видивляючись найближчий паб, я почувалася справжнісінькою туристкою. У сумці — мій блокнот: розмальовані сердечками сторінки з планом нашого десятиденного маршруту. Я щойно приїхала, проте мені нестерпно було читати розклад спільного проведення часу, а особливо — грайливі примітки, що їх ми понаписували одне одному. *Сазерк, прогулянка Садам закоханих* — написала я на одній сторінці.

Змайструвати дитинку під деревом — нашкрябав поруч Джеймс. Я збиралася вдягнути сукню, про всяк випадок.

Тепер мені на біса не здався цей блокнот, подумки я перекреслила всі пункти маршруту. До горла підступив їжакуватий клубок, на очах забриніли сльози, коли подумала, що ще мені, ймовірно, доведеться перекреслити. Наш шлюб? Ми із Джеймсом разом ще з часів коледжу. Я не пам'ятаю, як це — жити без нього. Не уявляю себе без нього. Тепер можна розпрощатися з мрією про дитину? Від самої думки про це мені скрутило живіт — і зовсім не так, як від голоду. Я страшенно хотіла стати мамою, заціловувати крихітні пальчики манюніх ніжок, лоскотати кругленьке пузенятко моєї кровиночки.

Я пройшла лише один квартал, як помітила вхід до пабу «Таверна «Старий флот»». Проте не встигла до нього дійти, як мене перепинив кремезний чоловігга років п'ятдесяти з гаком на вигляд, в обляпаних камуфляжних штанях та із записником у руці. Вишкіривши зуби, він запитав:

— Бажаєте випробувати себе в ролі багнорійки?

Багнорійки? — перепитала я себе подумки. — *Це якісь родичі землерійки чи що?*

Силувано усміхаючись, я похитала головою:

— Ні, дякую.

Але чоловік не здавався.

— А вікторіанських авторів ви коли-небудь читали? — ледве розчула я за скреготом гальм червоного туристичного автобуса неподалік.

Я застигла наче вкопана. Десять років тому я закінчила коледж за фахом «Історія Великої Британії». Я на «відмінно» захистила дипломну роботу, проте мене завжди більше цікавило те, що лежить за межами підручників. Нудні шаблонні розділи не викликали в мене такого інтересу, як запліснявілі старовинні альбоми, що зберігаються в архівах давніх будівель, або ж оцифровані зображення побляклих ефемерностей — театральні афіші, реєстрові книги, перелік пасажирів судна, — які знаходила в інтернеті. Могла годинами роздивлятися ці, здавалося б, безглузді документи, поки мої однокашники сиділи в кав'ярнях і разом училися. Я не знаходила якогось конкретного пояснення своїм нетрадиційним інтересам, утім точно знала, що від дебатів про громадянську революцію й жадібних до влади світових лідерів мене хилить на сон. Я вбачала чарівність історії в повсякденних деталях минувшини, у незвіданих таємницях простих людей.

— Так, дещо читала, — відповіла я.

Звісно, мені припало до душі чимало класичних британських романів, у шкільні роки я ненаситно читала.